

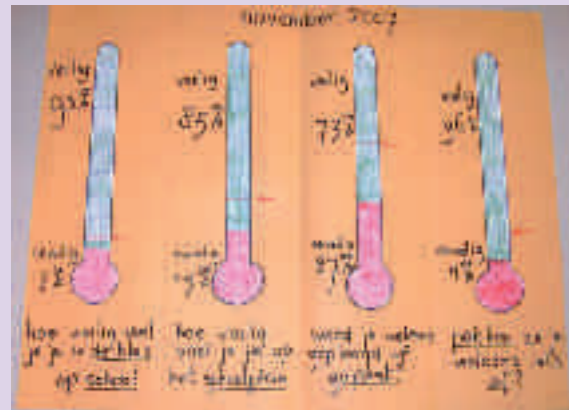
SBO De Sluis maakt omgangsvormen zichtbaar

Twee jaar geleden ging directeur Eize Eizenga, voor SBO de Sluis in Zwolle, op zoek naar een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Leraren van de Sluis besteedden wel al veel aandacht aan sociaal-emotionele ontwikkeling, maar ieder deed dat op zijn eigen manier, en het speelde zich voornamelijk binnen de klassen af. Het team wilde een schoolbreed inzetbare methode met als einddoel een cultuurverandering. Ze kozen voor De Vreedzame School. Bijna twee jaar later nadert het project haar afronding. Een mooi moment om eens een kijkje te nemen bij SBO de Sluis.

De Sluis in Zwolle is een speciale school voor basisonderwijs met elf groepen. Drie onderbouwgroepen met elk 12/13 leerlingen, vier groepen in de middenbouw, elk 15 leerlingen groot en vier groepen in de bovenbouw met elk 16 leerlingen. Overal in de school hangt werk van kinderen aan de muur, de school voelt gezellig, knus en warm aan. Op de Sluis werken de leraren in clusters. Het onderbouwcluster bestaat uit drie groepen, het midden- en het bovenbouwcluster uit vier groepen. De leerlingen krijgen binnen de clusters op hun eigen niveau les. De Vreedzame School wordt in de basisgroepen van het cluster gegeven. Alle leraren hanteren dezelfde richtlijnen uit De Vreedzame School. Dit geeft bij de aanpak naar de leerlingen toe veel duidelijkheid.

Nulmeting bij aanvang

Bij aanvang van het project heeft de Sluis een nulmeting gedaan. Alle leerlingen van groep 1 t/m 8 hebben tien vragen beantwoord, die speciaal voor De Vreedzame School zijn ontwikkeld. De antwoorden zijn gegroepeerd tot 4 rubrieken, weergegeven op vier thermometers. Inmiddels zijn er twee metingen gedaan en is er tussen de eerste en de tweede meting al een prachtige verbetering te zien.

Omgangsvormen

De sfeer in de klas is een belangrijk item binnen De Vreedzame School en wordt gezien als de verantwoordelijkheid van iedereen. Daarom zijn er samen met de kinderen veel afspraken gemaakt over de omgang met elkaar in de klas. Deze gelden voor de leraar en voor de leerlingen. Een voorbeeld van zo'n afspraak is: 'We geven alleen opbouwende kritiek, we geven zeker complimenten. Benadruk de dingen die goed gaan'. Die afspraken leiden ook tot andere omgangsvormen, die in de klas mooi zichtbaar zijn. Aan de muur hangt bijvoorbeeld een groot hart met daarop zoveel kleine hartjes als er leerlingen zijn binnen de groep. Op elk klein hartje staat de naam van een leerling. De achterkant van de hartjes is erg mooi versierd. De hartjes hangen aan het begin van de

dag met de versierde kant naar voren. Als een leerling positief gedrag toont, mag een klasgenoot dit gedrag belonen door een compliment te geven. Zijn hartje (van de geveer van het compliment) wordt dan met de naam naar voren gedraaid. Dit stimuleert positief gedrag en maakt de positieve omgangsvormen zichtbaar.

Conflicten oplossen

De Vreedzame School gaat uit van het principe dat kinderen heel goed zelf conflicten kunnen oplossen. Tijdens pauzes zijn er ook op De Sluis mediators beschikbaar. Hun foto hangt op een speciaal daarvoor ingerichte plek, zodat iedereen kan zien wie er die dag mediator is. Zij helpen bemiddelen bij conflictsituaties. Iedere klas heeft twee mediators, die om beurten werken. De mediatie wordt altijd door twee mediators gedaan. De leerkracht van de mediators die dienst hebben is in de buurt om eventueel te kunnen bijstaan.

Hoe verder?

De ervaringen van De Sluis zijn boven verwachting. Op de thermometers werd al een duidelijke cultuurverandering zichtbaar. Iedereen is ervan overtuigd dat leerlingen en leerkrachten de verworvenheden blijven toepassen en gaan borgen. Kinderen uit de middenbouw melden zich nu al spontaan aan om ook mediator te worden. Zo wordt de nieuwe cultuur langzaam maar zeker een schoolcultuur.

Melle van der Hoek, links en Eize Eizenga, rechts.

(Met dank aan Melle van der Hoek, Vreedzame School-trainer/adviseur bij IJsselgroep. Bovenstaande is een bewerking van een artikel in Wijzer, het magazine van de IJsselgroep en Iselinge Hogeschool, 2008/2).

Over sociale integratie gesproken ...

Ede is nogal eens negatief in het nieuws de laatste tijd als het over de jeugd gaat. Vermeende rellen na de aanslag op het WTC, stakende buschauffeurs die zich bedreigd voelen, en een burgemeester die "de radraaiers naar disciplinaire campussen wil sturen". Tijd voor een positief bericht.

Op 18 december 2008 was het dan zo ver: de gezamenlijke uitreiking van de diploma's aan de mediators van de islamitische Al Amana-school en de gereformeerde Koepelschool in Ede. Deze twee op het eerste gezicht zo verschillende scholen begonnen twee jaar geleden los van elkaar, maar wel op hetzelfde moment, aan de invoering van De Vreedzame School. Vanaf de start op beide scholen bestond de wens om ergens in het gehele invoeringstraject iets samen te doen. Natuurlijk ingegeven door de situatie in Ede, maar ook doordat alle betrokkenen eigenlijk meer overeenkomsten dan verschillen zagen tussen de beide scholen en hun proces. En het zou zo de moeite waard zijn om naast die bestaande verschillen eens de nadruk te leggen op de overeenkomsten, om zo misschien ook een kleine bijdrage te leveren aan een meer vreedzame samenleving. Het trainen van de leerlingmediators gebeurde weliswaar op de verschillende scholen apart, maar wel door dezelfde trainer (Tina Folkersma van Giralís Groep) en steeds op dezelfde dinsdagochtend, na elkaar. Dit had tot gevolg dat voorbeelden uit de verschillende trainingen over en weer gingen, waarbij de kinderen zelf ook aangaven dat het zo leuk was dat zij hetzelfde gingen worden, namelijk leerlingmediator voor je eigen school. Meer en meer groeide de nieuwsgierigheid naar elkaar en de wens elkaar te ontmoeten.

Op 18 december vond de laatste bijeenkomst van de mediatortraining plaats op de Al Amana-school, dit keer gezamenlijk. De ouders van de leerlingmediators van beide scholen en de wethouder van onderwijs van

de gemeente Ede, Evert van Milligen, waren als gast uitgenodigd. De ochtend ging van start met een binnenkomeer, zoals we dat gewend zijn van De Vreedzame School, waarbij meteen duidelijk werd dat alle kinderen maar één ding wilden: met elkaar in gesprek. Er werd veel gepraat, er werden veel vragen gesteld, en ook over en weer geoefend met mediatie bij een conflict van de andere school. Ook het afsluitende spel moest plaats maken voor gesprekken, waarbij vragen over uiterlijk (waarom draag jij een minirok? hoe blijft je hoofddoek zo goed zitten? heb je ook zwemles met een hoofddoek?) meer en meer plaats maakten voor een vergelijking van de beide geloofsrichtingen. Alle volwassenen konden we alleen maar ademloos en ontroerd toekijken en luisteren naar de respectvolle manier waarop een groep van 24 kinderen, zonder interventie van wie dan ook, met elkaar in gesprek waren, vreedzaam. O ja, tussen alle gesprekken door zijn de diploma's ook nog uitgedeeld door de wethouder.

(Met dank aan Tina Folkersma, Vreedzame School-trainer/adviseur bij Giralís Groep).

De mediatie rond de sneeuwpop

De Zonnewijzer in Heerlen was in 2006 de eerste ZMOK-school die startte met De Vreedzame School. Inmiddels werken ze naar grote tevredenheid met leerlingmediators. Twee van hen, Sharon en Romano stuurden ons dit winterse verhaal.

"Wij heten Sharon en Romano en zijn mediators van onze school. We hebben al heel veel conflicten opgelost en we vinden het ook fijn dat er gewoon veel minder conflicten op de speelplaats zijn. De kleuters hadden op een dag in januari, toen het had gesneeuwd, op de speelplaats een hele mooie sneeuwpop gemaakt. Toen de pauze van de bovenbouw begon, gingen die meteen de sneeuwpop kapot maken. De kleuters waren heel boos en verdrietig, want ze hadden er heel hard aan gewerkt. Toen waren de kleuters naar de bovenbouwklas gekomen, om te vragen of zij de sneeuwpop kapot hadden gemaakt enof ze een oplossing hadden. Maar dat lukte niet direct. Toen zijn ze naar ons gekomen, de mediators van de die dag, en gevraagd of we wilden helpen het op te lossen. En dat hebben we gedaan. De oplossing was dat de kinderen die de sneeuwpop kapot hadden gemaakt hem weer opnieuw zouden maken. En dan ook weer met alle spullen erop, zoals het gezicht, de hoed. De

kleuters waren er erg blij mee en zo kwamen we bij een goede win-win oplossing.

(Met dank aan De Zonnewijzer en Ed Lemmens, Vreedzame School-trainer bij Intersym

De Vreedzame School voor scholen in het ZML-onderwijs

Eduniek en de Herderschêeschool in Utrecht maken gezamenlijk het programma van De Vreedzame School geschikt voor scholen in het onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen. Voor de ontwikkeling van dit aangepaste programma hebben het VSBfonds en de Stichting Kinderpostzegels een subsidie beschikbaar gesteld.

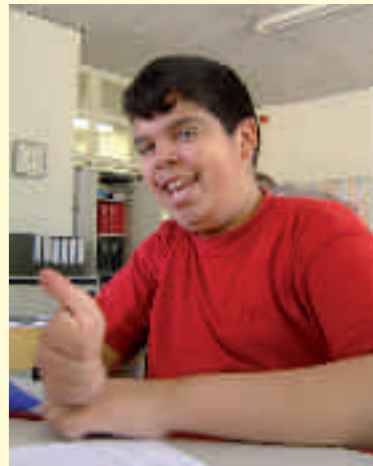
De Herderschêeschool in Utrecht biedt onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen en jongeren. De school kent twee locaties, een voor speciaal onderwijs voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar (met momenteel 62 leerlingen) en een voor voortgezet speciaal onderwijs (met 76 leerlingen). Twee jaar geleden ging Cornelia Kool de locatie voor het voortgezet speciaal onderwijs leiden. "Toen ik hier begon," vertelt ze, "zag ik het gedrag van de leerlingen en dacht: hier moet iets gebeuren. Om te beginnen viel het me op, dat de leerlingen heel weinig inspraak en medezeggenschap hadden. Het zijn natuurlijk leerlingen met een verstandelijke beperking, die vaak uit sociaal zwakke milieus komen. Ze staan nogal negatief tegenover de maatschappij en zien hun eigen plek daarin niet als daadwerkelijk van belang. Binnen de maatschappij zijn ze een kwetsbare groep en vormen ze sowieso een minderheid."

Nadat hoogleraar Pedagogiek Micha de Winter een lezing had gehouden voor de teams van de school (SO en VSO) over democratisch burgerschap, zocht Cornelia contact met Leo Pauw van Eduniek. Zo ontstond het idee voor een ontwikkelproject om De Vreedzame School te 'vertalen' naar het ZML-onderwijs.

Inmiddels is Eduniek samen met de school een jaar bezig, waarvan het laatste half jaar ook in de groepen. En de opzet werkt: de samenwerking met de leerkrachten, de experts die deze kinderen elke dag meemaken en daardoor heel creatief zijn geworden in het ombouwen

en aanpassen van lesstof, werpt zijn vruchten af. De aanpassingen die nodig zijn hebben vooral te maken met de taligheid en het meer werken met pictogrammen en andere visuele hulpmiddelen.

Het aardige is dat ook nu weer blijkt hoeveel er wel niet mogelijk is met leerlingen, ook op zml-scholen. In een van de lessen van blok 1 werd aan de leerlingen (VSO) gevraagd om een rondel te schrijven over 'als ze een dag Cornelia (locatieleidster) of Leontien (juf) zouden zijn'. Hier het rondel van Remco (hij knalde dat na in diepe gedachten verzonken te zijn geweest in een minuut op papier):

Als ik een dag Cornelia was

Dan zou ik super streng zijn

En goed opletten

Als ik een dag Cornelia was dan zou ik

De school mooi houden

En zou ik de kinderen goed belonen

Als ik een dag Cornelia was

Dan zou ik goed vergaderen

En in de klassen kijken.

Korte berichten

Een vreedzame ideeënbus

Op basisschool De Eendracht in Wormer heeft de school onderstaande spaarpotten in gebruik als een soort ideeënbus in het kader van De Vreedzame School. Ze worden geleverd door de Stichting Cusco Peru. Rosa Maria Noom- Serrudo is een Peruaanse, getrouwd met een Nederlander, en zij importeert sinds 1985 goederen uit Peru en later ook uit Mexico en Guatemala. Al bijna 20 jaar werkt zij samen met diverse families die hiermee ondersteund worden in hun levensonderhoud. De Stichting schenkt de families jaarlijks professionele penselen, zodat ze hun producten beter kunnen afwerken.

(Meer info: stichting.cusco@planet.nl. Met dank aan OBS De Eendracht, en aan Peter te Riele, Vreedzame School-trainer/adviseur Advies, Hulp & Actie).

De Vreedzame Wijk

De Vreedzame School werkt. Als scholen een paar jaar met het programma werken, blijkt er een ander, prettiger, veiliger, sociaal klimaat te ontstaan in de school. Als gevolg van de positieve resultaten is er de afgelopen jaren ook belangstelling ontstaan voor een uitbreiding van de filosofie van het programma in de richting van de wijk: De Vreedzame Wijk. Een logische stap. Want gedrag van kinderen kan natuurlijk niet los worden gezien van de omgeving waarin zij opgroeien, en is vaak gevormd in wisselwerking met die omgeving. Zo is De Vreedzame Wijk aan het ontstaan. Een aanpak waarbij de filosofie en de werkwijze van De Vreedzame School over-

gedragen wordt aan zoveel mogelijk organisaties die met kinderen in de basisschoolleeftijd in aanraking komen.

In Amersfoort wordt al een aantal jaren gewerkt aan een Vreedzame Wijk, in de wijken Kruiskamp-Koppel en Schuilenburg. Professionals van verschillende instellingen zijn betrokken. Het idee dat kinderen zich beter verbonden voelen met hun omgeving als zij dezelfde pedagogische ankerpunten bij de verschillende opvoedingssituaties in de wijk meemaken werkt! Kinderen reageren enthousiast: "dat hebben we ook op school!"

De Gemeente Utrecht (waar inmiddels meer dan de helft van de basis-

scholen met De Vreedzame School werkt) wil graag in verschillende wijken de aanpak van De Vreedzame Wijk invoeren. Pilotwijk is Overvecht. Hier proberen we, in nauwe samenwerking met de Brede School Overvecht, de aanpak uit. Een grote hoeveelheid professionele opvoeders die met de kinderen uit de wijk werken (in buurt- en clubhuis, speeltuinen, stadsboerderijen, naschoolse opvang, verlengde schooldag, sportverenigingen, etcetera) worden getraind in de principes en werkwijze van

Onderzoek naar De Vreedzame School

De Vreedzame School is een succesvol programma. In die zin dat er inmiddels bijna 400 basisscholen met het programma werken, naar grote tevredenheid. Harde cijfers over mogelijke positieve effecten van De Vreedzame School ontbreken echter. Wel zien we hoopvolle aanwijzingen. Uit de cijfers van de afgelopen jaren op de Veiligheidsthermometer (die jaarlijks op alle Utrechtse basisscholen werd afgenomen) blijkt dat scholen die werken met het programma van De Vreedzame School gunstiger scores. Verbaal en fysiek geweld neemt af, leerlingen voelen zich veiliger. Uiteraard gaan de doelen van het programma van De Vreedzame School verder dan de veiligheidsbeleving van leerlingen en leerkrachten, maar het zou toch een indicator kunnen zijn van veranderingen in het klimaat in een school. Er is behoefte aan een breder wetenschappelijk onderzoek naar het programma De Vreedzame School. Dat gaat gebeuren. Met steun van de Stichting Kinderpostzegels en de Gemeente Utrecht wordt de

Een uil als mediatieplek

OBS De Baanbreker in Den Haag heeft een mediatiebank laten maken in de vorm van een uil. De uil wordt als mediatieplek gebruikt door de kinderen uit groep 3 t/m 8 om een ruzie of conflict uit te praten. Het middelste bankje is een los bankje en kan dus naar achteren geschoven worden door de mediator. De vaste bankjes, links en rechts onder de vleugels van de wijze uil, worden gebruikt door de kinderen, die een conflict met elkaar hebben en zitten als het ware tegenover elkaar. Peter Vermeulen en Irene Oversluizen, de directie van De Baanbreker, gaven aan dat wat ze van tevoren bedacht hadden, echt werkt in de praktijk. Ook bij de ouders is de uil goed ontvangen. Hierdoor is De Vreedzame School ook onder hen nog meer gaan leven dan het al deed.

(Met dank aan OBS De Baanbreker en Rob Hanse, Vreedzame School-trainer/adviseur Fenom).

De Vreedzame School. Met drie organisaties, de wijkwelzijnsinstelling Cumulus, Ludens kinderopvang, en het Utrechts Centrum voor de Kunsten (die veel activiteiten verzorgt in de verlengde schooldag), kijken we ook nadrukkelijk naar de verankering van de pedagogische principes van De Vreedzame School/Wijk in de eigen organisatie. Maar we willen niet alleen de opvoeders toerusten met vaardigheden, en zo de verschillende opvoedingscontexten aan elkaar knopen. We willen ook de kinderen actief maken. Een van de mogelijkheden die we nu uitproberen is het trainen van 'wijkmediatoren'. De Vreedzame School werkt met 'leerlingmediatoren': speciaal opgeleide leerlingen die kunnen helpen bij het oplossen van conflicten. Er zijn in de wijk Overvecht zo langzamerhand enorm veel leerlingmediatoren opgeleid. De oudsten onder hen hebben we een speciale training gegeven over hoe je je mediatievaardigheden ook kan inzetten in de wijk. De eerste groep van deze wijkmediatoren kreeg op 21 mei jl. van burgemeester Wolfsen hun speciale wijkmediator-speldje uitgereikt. Wolfsen, oud-rechter, vertelde dat hij ook al als rechter veel zag in mediatie. Het was dan ook met veel plezier dat hij de eerste wijkmediatoren in Nederland hun speldje gaf!

komende periode in samenwerking met de Universiteit Utrecht onderzoek gedaan naar het programma. Het onderzoek richt zich op de vraag: wat maakt De Vreedzame School tot een succesvolle interventie? De ervaring van de afgelopen tien jaar (bij het invoeren van De Vreedzame School op ongeveer 350 basisscholen) leert dat scholen verschillen in de mate waarin de invoering van het programma een succes is. De ene school 'benut' de mogelijkheden die het programma biedt veel beter dan de andere school. Op de ene school worden er sterkere positieve veranderingen waargenomen dan op de andere school. De interessante vraag dient zich aan welke factoren een rol spelen bij het al dan niet succesvol implementeren van het programma. Wat maakt dat de ene school 'meer haalt uit de interventie' dan de andere school? Wat zijn de voorwaarden waaronder een programma als De Vreedzame School succesvol kan worden ingevoerd in scholen? Het onderzoek is gestart in januari 2009, en zal doorlopen tot december 2010. We houden u op de hoogte.

Democratie moet je leren!

Peuters en kleuters als 'democratisch burger'?

De Vreedzame School is vernieuwd. Het programma is versterkt op het terrein van 'democratisch burgerschap'. Het lijkt alsof het programma daarmee vooral op de oudere leerlingen van de basisschool is gericht. Maar natuurlijk willen we in het programma al op jonge leeftijd hiervoor de basis leggen. In het huidige programma van De Vreedzame School zitten voor peuters en kleuters verschillende lesjes en activiteiten. Zoals we het materiaal voor de midden- en bovenbouw hebben vernieuwd en aangevuld met 'burgerschaps-activiteiten', zo willen we echter ook graag het aanbod van de jonge kinderen aanvullen en verdiepen op dit terrein. Met steun van de Bernard van Leer Foundation is Eduniek samen met Bureau Mutant een ontwikkelproject gestart om de vraag te beantwoorden: hoe zorgen we voor een goede basis in de voor- en vroegschool zodat de doelen van De Vreedzame School op het terrein van democratisch burgerschap en sociale competentie aan het eind van de basisschool gehaald worden?

Op een aantal pilotlocaties in Utrecht (de voorschool De Blokkendoos van Doenja, de voorschool op de Beiroetdreef van Cumulus en in een aantal kleutergroepen van OBS Overvecht) hebben we het afgelopen jaar nieuwe 'interventies' uitprobeerd. We hebben voorlopig aan drie thema's aandacht besteed: 'wij horen bij elkaar', 'samen verantwoordelijk voor de gemeenschap' en 'diversiteit'. In dit ontwikkelproject proberen we los te komen van de lesjes zoals die in het bestaande programma worden aangeboden. Zo richten we ons meer op thematische activiteiten met de kinderen. En besteden we aandacht aan wat dergelijke activiteiten vragen van de leidsters en leerkrachten. We laten hen ook meedenken met de te ontwikkelen activiteiten. Op die manier is 'het familiemuseum' ontstaan: de ouders hebben samen met hun kinderen een soort kijkdoos gemaakt. In deze doos zijn foto's van de familie opgenomen, maar ook andere voorwerpen of afbeeldingen. Met zo'n familiemuseum wordt de achtergrond van elk kind in de groep gevisualiseerd. De dozen zijn opgestapeld tot een soort 'familieflatgebouw'. Het familiemuseum geeft aanleiding tot veel gesprekken met de kinderen, maar ook met de ouders. Kinderen vinden het fantastisch dat er iets van henzelf, van

hun eigen achtergrond zichtbaar is in het lokaal. En het maakt, zoals de leidsters en leerkrachten zeggen, dat ze veel makkelijker gaan praten en zich uiten. Maar ook ouders zijn er blij mee. Het geeft ook hen het gevoel dat ze gehoord en gezien worden, en het versterkt het idee van 'we horen bij elkaar'. De kijkdozen geven ook de gelegenheid om het thema van diversiteit aan te snijden. Gesprekjes over verschillen en overeenkomsten vinden makkelijker plaats. Met de kinderen praten over opa's en oma's, over verschillende landen, over overleden of gescheiden ouders. Of met de ouders over hun achtergrond. Het geeft de leidster of leerkracht veel handvatten. We werken met verschillende varianten, zodat er ook met peuters en hun ouders vergelijkbare activiteiten uitgevoerd kunnen worden. Op die manier werken kinderen, leidsters, leerkrachten en ouders samen aan 'de (voor)school als oefenplaats voor democratisch burgerschap'. Het project loopt nog een jaar door, en er zullen de komende periode nog enkele nieuwe activiteiten worden ontwikkeld. Meer nieuws volgt (bijvoorbeeld op de vanaf oktober vernieuwde website www.devreedzameschool.nl).

Inhoud

De Vreedzame School: oefenplaats voor democratisch burgerschap

SBO De Sluis maakt omgangsvormen zichtbaar

Over sociale integratie gesproken

De mediatie rond de sneeuwpop

De Vreedzame School voor scholen in het ZML-onderwijs

Korte berichten

Peuters en kleuters als 'democratisch burger'?

De Vreedzame School groeit gestaag door. We naderen de 400 basisscholen in Nederland. In deze jaarlijkse nieuwsbrief informeren we u over de vernieuwing van het programma op het terrein van 'burgerschap'. En doen we verslag van De Vreedzame School in de praktijk. In Ede, waar mediators van een gereformeerde én van een islamitische school samen de diploma's kregen uitgereikt. In Zwolle, waar de SBO-school De Sluis met veel plezier De Vreedzame School heeft ingevoerd. In Heerlen, waar op de Zonnewijzer een conflict rond een sneeuwpop werd opgelost. En natuurlijk praten we u bij over actuele ontwikkelingen.

De Vreedzame School: oefenplaats voor democratisch burgerschap

De afgelopen jaren hebben we, samen met Micha de Winter (hoogleraar Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken aan de Universiteit Utrecht) hard gewerkt aan de vernieuwing van De Vreedzame School. Op 6 februari 2009 was het zover. In het Academiegebouw van de Universiteit Utrecht werd het vernieuwde programma geïntroduceerd. De kern van de vernieuwing is een versterking op het terrein van democratisch burgerschap. Vandaar dat aan De Vreedzame School een nieuwe subtitel is toegevoegd: democratie moet je leren. In nauwe samenwerking met een aantal proefscholen (en met steun van het Ministerie van OCW en het VSBfonds) is een verdieping bovenop De Vreedzame School 'gebouwd'. Voor deze verdieping waren verschillende aanleidingen. In de eerste plaats merkten we in de praktijk dat de ene school er beter in slaagde dan de andere om kinderen mede verantwoordelijk te maken voor het sociale klimaat in klas en school. Daar waar dat lukte, was een duidelijk effect merkbaar: minder negatief en meer positief sociaal gedrag. In de tweede plaats was er de wettelijke verplichting voor scholen om aandacht aan actief burgerschap en sociale integratie te besteden. Zo zagen we een kans om twee vliegen in één klap te slaan: het programma versterken op terrein van leerlingparticipatie én scholen helpen met de invulling van hun bijdrage aan actief burgerschap. Voor deze verdieping en verbreding van De Vreedzame School vonden we een fundament in de nota die Micha de Winter in 2004 voor de WRR schreef. De Winter stelt hierin dat opvoeding en onderwijs, naast individuele ontwikkeling, ook altijd een algemeen belang dient: kinderen opvoeden tot een rol in de gemeenschap, tot sociale verantwoordelijkheid. Volgens De Winter is een democratisch-pedagogisch offensief nodig. Hij pleit in zijn nota het van jongs af aan bijbrengen van kennis, houding en vaardigheden die kinderen nodig hebben om als democratisch burger aan de samenleving te kunnen meedoen.

In het nieuwe programma zijn de doelen uitgebreid. Met De Vreedzame School leren we kinderen: 1) op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen; 2) constructief conflicten op te lossen; 3) verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap; 4) een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen; 5) volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht. Meer informatie is te vinden op een tijdelijke webpagina. Deze kan worden aangeklikt op www.devreedzameschool.nl (en ook op www.burgerschapinbasisschool.nl en www.eduniek.nl). Op deze tijdelijke webpagina vindt u ook drie filmclips, die een indruk geven van de vernieuwingen. Vanaf oktober 2009 zal een geheel vernieuwde website (www.devreedzameschool.nl) in de lucht zijn.

De Vreedzame School is ontwikkeld door Eduniek. De verspreiding verloopt via gecertificeerde trainers die in dienst zijn bij aangesloten onderwijsadviesbureaus. Inmiddels hebben we zo'n 80 gecertificeerde trainers verdeeld over ruim 30 onderwijsadviesbureaus opgeleid. De betreffende organisaties waar u bij terecht kunt zijn:

Eduniek – Maartensdijk
HCO – Den Haag
SOM – Tilburg
Giralis – 's Hertogenbosch, Ede
ABC – Amsterdam
BCO – Venlo
BGS – Apeldoorn, Ridderkerk
Cedin – Leeuwarden, Groningen
Consent – Sittard, Heerlen
ABCG – Groningen
AHA – Advies, hulp en actie – Hoorn
Marnix Academie – Utrecht
SOL – Identiteitsbegeleiders – Cuijk
Intersym HRM – Maastricht

Marant Educatieve Diensten – Arnhem, Nijmegen, Tiel
OBD Noordwest-Holland – Hoorn, Alkmaar, Den Helder, Beverwijk
Stichting Vreedzaam – Amsterdam
Drielanden Educatieve Dienstverlening – Hoofddorp, Amstelveen
Schoolbegeleiding Zaanstreek Waterland – Purmerend
CED-Groep – Vlaardingen, Rotterdam
IJsselgroep – Apeldoorn, Doetinchem, Lelystad, Zwolle
Edux Onderwijsadviseurs – Breda
DOBA – Eindhoven
MHR – Bodegraven
OnderwijsAdvies – Zoetermeer
Fenom Onderwijsdiensten – Amsterdam, Haarlem, Den Haag
Stichting Ethilon – 's Hertogenbosch
Timpaan Groep – Emmen

Voor namen van contactpersonen en adresgegevens van bovenstaande instellingen zie de website www.devreedzameschool.nl. U kunt uiteraard ook altijd contact opnemen met Eduniek (secretariaat De Vreedzame School: Daisy Warmerdam: 0346 219777; devreedzameschool@eduniek.nl).

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Eduniek.

Redactie
Leo Pauw

Redactieadres
Eduniek
Postbus 25
3738 Z1 Maartensdijk
Tel.: 0346 21 97 77
email: l.pauw@eduniek.nl

Website
www.devreedzameschool.nl

Drukwerk en vormgeving
Kerckebosch Grafische Communicatie, Zeist